

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:3728

av **Per Åsling och Helena Lindahl (båda C)**

Värdepapperisering av svenska försäkringsrisker

Sammanfattning

I motionen föreslås reformer för att underlätta tillgången till alternativt försäkringskapital för svenska aktörer och därmed förstärka klimatanpassningen av det svenska samhället. Konkret föreslås att regeringen ska utreda förutsättningarna för Sverige som hemvist för värdepapperisering av försäkringsrisker. Det skulle också bidra till att göra Sverige till ett mer attraktivt centrum för finansiella tjänster.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta utreda förutsättningarna för Sverige som hemvist för försäkringsrelaterade instrument och återkomma med förslag som gör det möjligt i enlighet med motionen och tillkännager detta för regeringen.

Klimatförändringar kan öka påfrestningarna på försäkringssystemet

2017 är på väg att globalt bli ett av de kostsammaste åren någonsin för försäkringsbranschen. I USA uppskattar Morgan Stanley årets kostnader till mellan två och tre gånger så stora som ett ”normalt” orkanår. Årets orkansäsong har slagit flera rekord ifråga om intensitet och regnfall. Även om det inte går att tillskriva klimatförändring orsakerna till enskilda naturhändelser, så råder bred konsensus bland klimatforskare att det är just detta fenomen som kommer att bli allt vanligare – vi kanske inte får fler kraftiga orkaner och stormar, men de som inträffar riskerar att bli kraftigare.

Ett globalt varmare klimat kommer att få stora återverkningar också i Sverige. En höjd havsnivå i södra Sverige riskerar att leda till mer frekventa och svårare

översvämningar. Lantbruket riskerar att drabbas av vattenbrist i delar av landet under sommarmånaderna. Ojämnare, men mer regn överlag riskerar att leda till skyfall som kan orsaka översvämningar och skördeskador. Kraftigare höst- och vinterstormar riskerar att leda till stora skador för skogsbruket. En högre temperatur kan leda till fler skogsbränder. Ökade vattenflöden kan leda till jordskred och öka påfrestningarna på dammar.

Listan kan göras lång. Klart är att behovet både av förebyggande åtgärder och av ett fungerande försäkringsskydd kommer att öka. Det innebär en ökad påfrestning på försäkringssystemet och ställer krav på nytänkande.

Redan idag saknas en fungerande skördeskadeförsäkring och fungerande försäkringsskydd vid dammbristningar. Stormskadeförsäkring för skog upplevs i många fall som för dyrt att teckna. Det har förekommit rapporter om svårigheter att försäkra fastigheter i översvämningshotade områden. Mycket talar för att dessa problem kommer att öka i takt med att extrema väderhändelser blir vanligare.

Värdepapperisering av försäkringsrisker kan skapa tillgång till nytt försäkringskapital

Internationellt finns sedan mer än 20 år en marknad för värdepapperiserade försäkringsrisker, så kallade försäkringsrelaterade instrument (Insurance Linked Securities, ILS). Huvudsakligen innebär dessa instrument att investerare erbjuds att köpa obligationer, där köpesumman utgör säkerhet för ett specificerat försäkringsåtagande. Under löptiden får investeraren en kupongränta, som består av försäkringspremier och eventuell avkastning på säkerheten (främst penningmarknadsinstrument). Då obligationen löper ut återbetalas säkerheten. Men om en fördefinierad försäkringshändelse, t.ex. en översvämning eller en skogsbrand, inträffar, tas pengar ur säkerheten för att täcka försäkringsåtagandet.

Utgivaren av en ILS kan vara ett återförsäkringsbolag, ett försäkringsbolag, ett företag eller rentav ett land som vill skydda sig ekonomiskt mot vissa händelser.

Skälet till att ILS blivit populärt och idag utgör ca 13 % av den globala återförsäkringsmarknaden är att de skapar tillgång till den mångdubbelt större kapitalmarknaden för att täcka försäkringsrisker. En diversifierad tillgång till kapital förbättrar också konkurrenssituationen och kan innebära en prispress nedåt på återförsäkring.

Flera hinder för svenska företag som vill värdepapperisera risker

Historiskt har sannolikt Sverige varit en alltför liten marknad för att motivera användningen av ILS, då kostnaden för att sätta upp en sådan konstruktion varit avskräckande. I och med utvecklingen av marknaden finns dock idag väsentligt billigare alternativ och många exempel på transaktioner i storleken tiotals miljoner dollar, vilket rimligen borde kunna vara attraktivt för svenska aktörer.

Ett större hinder är sannolikt idag att marknaden för ILS upplevs befinna sig långt borta. De transaktioner som görs sätts vanligen upp av stora globala återförsäkrings-

bolag, med den formella hemvisten för obligationen i andra länder. För dessa aktörer är Sverige en marginell marknad.

För svenska företag innebär det också att man kan befara kostnader för att sätta upp komplicerade transaktioner i andra jurisdiktioner, vilket kräver internationell juridisk och ekonomisk kompetens.

En svensk marknad för ILS skulle underlätta tillgången till försäkringskapital

Sverige är internationellt känt som ett land med stabila ekonomiska och juridiska förutsättningar. Det är ingen slump att Stockholm är ett av Europas finansiella centrum. Ifråga om ILS är Sverige och Stockholm emellertid helt okända. Ett land som gör anspråk på att vara ett internationellt finansiellt centrum bör givetvis konkurrera även inom försäkringssektorn.

I andra länder är intresset väsentligt större. Storbritannien har nyligen, efter ett års utredande, beslutat att genomföra förändringar av lagstiftningen för att specialföretag ska kunna ha sin hemvist i landet. Det ses som ett naturligt steg för att behålla konkurrenskraften i den brittiska finanssektorn då det alternativa försäkringskapitalet utgör en allt större andel av försäkringsmarknaden.

På Irland och Cypern finns motsvarande regelverk på plats. Även om dessa länder befinner sig inom EU och Storbritannien söker ett avtal som möjliggör fortsatt tillgång till den inre marknaden för finansiella tjänster, så finns flera skäl till att Sverige bör ta samma steg.

För det första så har Sverige flera fördelar som uppskattas av finansiella företag, inte minst i form av institutionell stabilitet, förutsägbara regler och låg korruption. För det andra så skulle, som framförts, katastrofobligationer byggda med svenska regelverk vara mer tillgängliga för svenska aktörer som behöver försäkring. För det tredje så bör naturligtvis Sverige, om vi ska behålla vår position som finansiellt centrum, bejaka och möjliggöra finansiell innovation.

I praktiken är det förhållandevis små förändringar som skulle krävas för att göra Sverige attraktivt som hemvist för ILS och därmed underlätta tillgången till alternativt försäkringskapital för svenska aktörer.

Konkret handlar det sannolikt om tre faktorer som skulle göra det möjligt och därmed också göra det mer attraktivt för internationella aktörer på försäkringsmarknaden att etablera sig i Sverige.

Genom Solvens 2-reglerna har reglerna för specialföretag, som är den underliggande företagskonstruktion som används för att sätta upp en transaktion, harmoniserats. Att dessa regler harmoniseras är dock inte tillräckligt.

- Skattevillkoren för specialföretag behöver klargöras. Regeringen har avstått från att göra detta, trots att t.ex. Skatteverket framhållit att specialföretag bör omfattas av samma regler som försäkringsföretag.
- Den regulatoriska bördan får inte bli för stor. Specialföretag är i huvudsak en passiv verksamhet som endast förvaltar en säkerhet enligt bestämda regler under löptiden. Det är alltså viktigt att företagen som sådana står under tillsyn, men också att den regulatoriska bördan begränsas och tar hänsyn till företagets syfte och verksamhet.
- För att bli attraktiva och pressa kostnaderna behöver specialföretag kunna användas för att ge ut flera av varandra oberoende försäkringsobligationer. Det kräver företag

med segregerade konton (Protected Cell Companies, PCC), vilket inte finns idag. Det skulle även öka skyddet för såväl investerare som huvudmän genom att minska motpartsriskerna.

Regeringen bör, mot denna bakgrund, låta utreda förutsättningarna för Sverige som hemvist för försäkringsrelaterade instrument och återkomma med förslag som gör det möjligt i enlighet med motionen. Det skulle innebära förbättrad tillgång till försäkringskapital för svenska aktörer, underlätta klimatanpassningen av samhället och göra Sverige till ett än mer attraktivt centrum för finansiella tjänster.

Per Åsling (C)

Helena Lindahl (C)